

Спрете изтезаването и медицинската небрежност спрямо Джулиан Асандж

Стивън Фрост*, Лиса Джонсън, Джил Стайн и Уилям Фрост от името на 117 лекари

*info@doctorsassange.org; <http://www.doctorsassange.org>

публикувано в The Lancet на 17 февруари 2020 г.

На 22 ноември 2019 г. ние, група от повече от 60 лекари, писахме до Министерството на вътрешните работи на Великобритания, за да изразим сериозната си загриженост за физическото и умственото здраве на Джулиан Асандж. В писмото си документирахме история на отказан достъп до здравни грижи и продължително психологическо изтезание. Помолихме Асандж да бъде преместен от затвора „Белмарш“ в университетска болница за медицинска оценка и лечение. Изправени пред доказателства за нелекувано и продължаващо изтезаване, ние също така повдигнахме въпроса дали Асандж е способен да участва в процедурата по екстрадиция в САЩ.

Като не получихме съществен отговор от британското правителство нито на първото¹, нито на последващото ни писмо², писахме до австралийското правителство с молба то да се намеси и да защити здравето на своя гражданин³. За съжаление до момента отговор не е налице. Междувременно още много доктори от цял свят се присъединиха към апела ни. Групата ни понастоящем наброява 117 доктора, представляващи 18 държави.

Случаят на Асандж, основателя на „Уикилийкс“, има множество измерения. Свързан е с правото, свободата на речта, свободата на печата, журналистиката, издателската дейност и политиката. Несъмнено е свързан и с медицината. Няколко са обезпокоителните аспекти, които дават основание на медицинската професия да следи случая изкъсо и да предприеме дружни действия.

Това, което ни накара да действаме, бяха мъчителните разкази от първа ръка на бившия британски дипломат Крейг Мъри и разследващия журналист Джон Пилджър, които описват влошеното състояние на Асандж по време на административно заседание, проведено на 21 октомври 2019 г.^{4,5} Асандж се е явил на заседанието блед, отслабнал, състарен и куцащ и е изпитвал видими трудности да си спомни основна информация, да фокусира мислите си и да произнесе думите си. В края на заседанието той „каза на областния съдия Ванеса Барейцър, че не е разбрал какво се е случило в съда“.⁶

Изготвихме писмо до британската министърка на вътрешните работи, което бързо събра над 60 подписа от лекари от Австралия, Австрия, Германия, Италия, Норвегия, Обединеното кралство, Полша, САЩ, Швеция и Шри Ланка, заключавайки: „По наше мнение г-н Асандж се нуждае от спешна медицинска оценка както на физическото, така и на психическото си здравословно състояние. Ако е показано медицинско лечение, то трябва да се проведе в надлежно оборудвана университетска болница с експертен персонал (третична помощ). Ако такава спешна оценка и лечение не бъдат осигурени, ние сме истински обезпокоени, на база наличните досега доказателства, че г-н Асандж може да умре в затвора. Това обуславя неотложността на медицинската ситуация. Няма време за губене.“¹

На 31 май 2019 г. специалният докладчик на ООН за изтезанията Нилс Мелцер съобщи следното за своето посещение от 9 май 2019 г. при Асандж в „Белмарш“ заедно с двама медицински експерти: „Г-н Асандж показва всички симптоми, типични за продължителното

подлагане на психологическо изтезание, включително екстремн стрес, хронична тревожност и дълбока психологическа травма“.⁷ На 1 ноември 2019 г. Мелцер предупреди: „Неспирното подлагане на произвол и тормоз в скоро време може да му костват живота“.⁸ Примери за кореспонденцията с правителствата в рамките на мандата на специалния докладчик на ООН за изтезанията са дадени в [приложението](#).

Такива предупреждения и представянето на Асандж на заседанието през октомври може би не би трябвало да изненадват никого. В крайна сметка, преди затварянето в „Белмарш“ в условия, равностилни на строг тъмничен затвор, Асандж прекара почти 7 години ограничен до няколко стаи в еквадорското посолство в Лондон. Тук той беше лишен от чист въздух, слънце, възможност за свободно движение и физически упражнения, както и от достъп до адекватни медицински грижи. Нещо повече, Работната група по произволното задържане към ООН счете, че ситуацията му е равностилна на „произволно лишаване от свобода“.⁹

Британското правителство отказа да даде безопасен коридор на Асандж за достъп до болница въпреки многобройни молби от лекари, могли да го посетят в посолството.¹⁰ Освен това предоставянето на здравни грижи там протичаше в атмосфера на страх. Медицинско лице, посетило Асандж в посолството, документираще съобщеното от колега/жка на Асандж: „[И]мало е много трудности при намирането на медици, съгласни да прегледат г-н Асандж в Посолството. Причините, които са цитирали, са били съмнение дали медицинската застраховка би покрила еквадорското посолство (чуждестранна юрисдикция); дали асоциацията с г-н Асандж би навредила на препитанието им или привлякла нежелано внимание върху тях и семействата им; и дискомфорт относно разкриването на тази асоциация при влизане в Посолството. Един лекар изрази загриженост пред едно от интервюиращите лица, след като полицията си отбелязала името му и факта, че посещава г-н Асандж. Друг лекар написа, че е съгласен да изготви медицински доклад само при условие че името му няма да бъде разгласено, страхувайки се от последствията.“¹¹

Обезпокоително е, че тази среда на несигурност и сплашване, която е издигнала допълнителни пречки пред медицинското обслужване на Асандж, изглежда е била създадена нарочно. Асандж е бил обект на тайна операция по наблюдение вътре в посолството, 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата, както става ясно от разкрити видео и аудио записи.¹² Следен е бил насаме и с гостите си, включително близки, приятели, журналисти, адвокати и лекари. Нарушени са не само правата му на неприкосновеност на личния живот, поверителност на комуникацията с адвокати и свобода на речта, но също така и правото му на поверителност в отношенията между лекар и пациент.

Осъждаме изтезаването на Асандж. Осъждаме лишаването му от неговото фундаментално право на подходящи здравни грижи. Осъждаме климата на страх, възпрепятствал медицинското му обслужване. Осъждаме нарушенията на правото му на поверителност в отношенията между лекар и пациент. На политиката не може да се разрешава да пречи, когато става дума за право на здраве и за практикуване на медицина. В практиката на специалния докладчик на ООН за изтезанията мащабът на държавната намеса е без прецедент: „За 20 години работа с жертви на война, насилие и политическо преследване никога не съм виждал група демократични държави да образуват шайка с цел нарочно да изолират, демонизират и тормозят един-единствен индивид толкова дълго време и с толкова малко уважение към човешкото достойнство и върховенството на закона.“⁷

Каним колегите лекари да се присъединят с подписа си към нашите писма, за да дадем по-силен израз на призивите ни. От времето на първите медицински оценки на Асандж в

еквадорското посолство през 2015 г., експертното медицинско мнение и спешните препоръки на докторите биват непрекъснато игнорирани. Дори когато официалните световни авторитети по произволното задържане, изтезанията и човешките права се присъединиха към предупрежденията на лекарите, медицинската етика, медицинският авторитет и човешкото право на здраве пак останаха на заден план за правителствата. Това политизиране на основополагащи медицински принципи буди голяма тревога у нас, защото последствията отиват отвъд случая на Асандж. Тормозът чрез политически мотивирана медицинска небрежност създава опасен прецедент за манипулирането на медицинската професия като политически инструмент, като по този начин в крайна сметка се подкопават безпристрастността на нашата професия, ангажиментът ѝ здравето да е за всички и задължението да не се вреди.

Ако Асандж умре в британски затвор, както предупреди специалният докладчик на ООН за изтезанията, това всъщност ще означава, че е бил измъчван до смърт. Ще се окаже, че голяма част от мъченията са се състояли в медицинското крило на един затвор, под надзора на лекари. Медицинската професия не може да си позволи да стои със скръстени ръце, мълчаливо, на неправилната страна на изтезанията и неправилната страна на историята, докато се разиграва подобна позорна сцена.

В интерес на защитата на медицинската етика, медицинския авторитет и човешкото право на здраве и като позиция против изтезанията, заедно можем да се противопоставим на злоупотребите, описани в писмата ни, както и да повишим осведомеността за случващото се. Апелите ни са прости: призоваваме правителствата да сложат точка на изтезаването на Асандж и да му осигурят достъп до най-добрите налични здравни грижи, преди да е станало твърде късно. Молбата ни към другите е тази: моля, присъединете се към нас.

Ние сме членове на „Лекари за Асандж“. Декларираме, че нямаме конфликт на интереси. Подписалите това писмо са изброени в [приложението](#).

1. Doctors for Assange

First letter to the UK Government. Concerns of medical doctors about the plight of Mr Julian Assange.

<https://medium.com/p/ffb09a5dd588>

Date: Nov 25, 2019

Date accessed: February 13, 2020

2. Doctors for Assange

Second letter to the UK Government. Re: medical emergency – Mr Julian Assange.

<https://medium.com/p/d5b58bca88>

Date: Dec 4, 2019

Date accessed: February 13, 2020

3. Doctors for Assange

First letter to the Australian Government. Re: medical emergency – Mr Julian Assange.

<https://medium.com/p/e19a42597e45>

Date: Dec 16, 2019

Date accessed: February 13, 2020

4. Murray C

Assange in court.

<https://www.craigmurray.org.uk/archives/2019/10/assange-in-court/>

Date: Nov 22, 2019

Date accessed: February 13, 2020

(на български [тук](#): Крейг Мъри, „Асанж в съда“, „Барикада“ - 23.10.2019 г.)

5. Pilger J

John Pilger - Julian Assange could barely speak in court!.

<https://youtu.be/GLXzudMCyM4>

Date: Oct 23, 2019

Date accessed: February 13, 2020

6. Agence France Presse

Julian Assange's health is so bad he 'could die in prison', say 60 doctors.

<https://www.theguardian.com/media/2019/nov/25/julian-assanges-health-is-so-bad-he-could-die-in-prison-say-60-doctors>

Date: Nov 25, 2019

Date accessed: February 13, 2020

7. UN Human Rights Office of the High Commissioner

UN expert says “collective persecution” of Julian Assange must end now.

<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=24665>

Date: May 31, 2019

Date accessed: February 13, 2020

8. UN Human Rights Office of the High Commissioner

UN expert on torture sounds alarm again that Julian Assange's life may be at risk.

<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25249>

Date: Nov 1, 2019

Date accessed: February 13, 2020

9. UN Human Rights Office of the High Commissioner

The Working Group on Arbitrary Detention deems the deprivation of liberty of Mr Julian Assange as arbitrary.

<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=17012>

Date: Feb 5, 2016

Date accessed: February 13, 2020

10. Love S

Access to medical care, a human right, must also be guaranteed to Julian Assange.

<https://blogs.bmj.com/bmj/2018/06/22/sean-love-access-medical-care-must-guaranteed-julian-assange/>

Date: June 22, 2018

Date accessed: February 13, 2020

11. Dr [Redacted]. Medical report, evaluation of Mr Assange.

<https://file.wikileaks.org/file/cms/Psychosocial%20Medical%20Report%20December%202015.pdf>

Date: Nov 10, 2015

Date accessed: February 13, 2020

12. Irujo JM

Russian and US visitors, targets for the Spanish firm that spied on Julian Assange.

https://english.elpais.com/elpais/2019/10/04/inenglish/1570197052_180631.html

Date: Oct 9, 2019

Date accessed: February 13, 2020